

Oponentní posudek

Název diplomové práce: Analýza školství v Kraji Vysočina v kontextu demografického vývoje

Autorka: Bc. Tereza Vávrů

Oponentka: RNDr. Michaela Kleňhová

Autorka se ve své diplomové práci zaměřila na propojení demografického vývoje a vývoje vzdělávací soustavy v kraji Vysočina. Ve své práci se věnuje jak demografickému vývoji, na kterém vývoj vzdělávací soustavy na základní úrovni primárně závisí, tak vlastním variantním prognózám počtu žáků středních škol, a to až do úrovně okresů. Nechybí ani teoretická část týkající se aplikované demografie jejího praktického využití v oblasti školství a vzdělávání a popisu vzdělávací soustavy.

Výběr kraje Vysočina se jeví jako vhodný vzhledem k tomu, že jeho charakteristiky se liší od charakteristik „průměrného kraje ČR“ a je vhodný pro analýzu a porovnání s celorepublikovými průměry a soustavou středního školství v Praze. Zařazení kapitoly o aplikované demografii a její praktické využití v oblasti školství vymezuje odborný kontext práce, autorka shrnuje i příklady aplikované demografie v oblasti školství a vzdělávání v České republice i v zahraničí. Vhodně je do práce zařazen popis vzdělávacího systému v České republice včetně historického vývoje a přehledu stávající legislativy a strategických dokumentů, které vymezují základní mantinely pro vývoj vzdělávací soustavy jak rámci celé ČR, tak v rámci jednotlivých krajů. Východiska vlastních prognóz vycházejí kromě demografické situace kraje a stavu středního školství v kraji (což je doloženo statistickými údaji) i z platné legislativy a strategických materiálů, které jsou v práci přehledně shrnuty. Pro přehled vzdělávací soustavy a vlastní prognózy je využita kromě národního systému vzdělávání i klasifikace ISCED, což je v souladu s národní soustavou číselníků a klasifikací. Aspekty demografického vývoje jsou kvalitně zpracované a je zřejmé, že autorka se v dané problematice dobře orientuje. Do celkového kontextu zapadá i část práce věnující se základní charakteristice kraje Vysočina z pohledu porovnání s ostatními kraji, demografických charakteristik, kapacit středních škol a jejich vývoje a vzdělanostní struktury kraje. V části týkající se metodiky se autorka zabývá metodikou zpracování prognóz počtu obyvatel a počtu žáků ve středním školství do úrovně okresů. Na základě zpracované metodiky jsou zpracovány prognózy počtu žáků středních škol v jednotlivých okresech ve třech variantách vycházejících z měř účasti na vzdělávání do roku 2030/31 ve třech variantách.

V práci jsou části teoretické i praktické vyvážené, práce je přehledně zpracována. Práci by ale prospělo provedení jazykové korektury a přesnější používání některých termínů vymezených legislativou (zejména v případě „školské“ terminologie). Celkově lze konstatovat, že je kvalitně zpracována a cíle práce (popsat minulý a současný demografický vývoj kraje, zhodnocení sítě středních škol v kraji, odhadnout budoucí počet žáků středních škol v kraji) byly jasně definovány a práce tyto cíle splňuje. Při zpracování prognóz vychází autorka z dostupných dat a informací. Vzhledem k tomu, že prognózy do úrovně okresů běžně k dispozici nejsou, mohly by být závěry této práce podkladem pro další rozhodování o směřování středního školství v kraji, i když další vývoj bude pochopitelně ovlivněn i dalšími faktory, které v tuto chvíli není možné předvídat (zejména systémové změny ve školství v případě změn legislativy, vliv změn na trhu práce, apod.).

Práci doporučuji k obhajobě

V Praze dne 15. 5. 2017

Michaela Kleňhová